

MEDIJI BEZ NASILJA?

Nasilje u medijima

Znanstvenik William James Potter definirao je nasilje u medijima kao „povredu nečije fizičke i emocionalne dobrobiti“.

Nasilje je prisutno u svim medijima i medijskim žanrovima: na televiziji, u filmovima i serijama, crtanim filmovima, videoigricama, reklamama, glazbenim spotovima, sportskim prijenosima, na internetu...

Jeste li znali?

1.

Da će prosječno dijete do svoje osamnaeste godine preko medija vidjeti 200 000 simuliranih nasilnih djela i više od 16 000 dramatisiranih ubojstava (Trend, 2007.)?

2.

Da 89 % svih videoigrica ima nasilne sadržaje (Bilić, 2010.)?

3.

Da se u akcijskim videoigricama svake minute ubije prosječno 2,3 osobe dok se u „pucačinama“ taj broj penje na čak 23,8 osoba (Bilić, 2010.)?

4.

Da je svako peto dijete nekoliko puta ili često primalo uvredljive poruke ili komentare putem Facebooka, svako drugo dijete je to doživjelo barem jedanput (Poliklinika za zaštitu djece Grada Zagreba, Hrabri telefon, 2013.)?

Kako nasilni sadržaji utječu na nas?

Ubrzavaju otkucaje srca i ritam disanja.

Povećavaju krvni tlak i dovode do pojačanog znojenja.

Dovode do navikavanja na nasilje i veće tolerancije prema nasilju.

Nasilje se počinje doživljavati normalnim, svakodnevnim ponašanjem i primjerenim načinom rješavanja sukoba.

Dovode do smanjene empatije (prije svega do manje suosjećanja sa žrtvama nasilja).

Osobe izložene velikim količinama nasilnih sadržaja svijet doživljavaju nasilnijim i opasnijim mjestom nego što on uistinu jest.

Uzrokuju osjećaj straha da i same ne postanu žrtvom nasilja.

Potiču nasilno ponašanje.

Izloženost nasilnim sadržajima neće jednako utjecati na sve osobe. Takvi će sadržaji prije svega imati veći utjecaj na djecu, osobito onu mlađu i to više na dječake nego na djevojčice.

Nasilni sadržaji osobito će imati utjecaj na osobe koje su odrasle u nasilnoj obitelji ili okolini, kao i osobe koje se mogu identificirati s nasilnim sadržajima, osobito s nasilnikom / zlostavljačem.

Veća je vjerojatnost da će osoba oponašati sadržaje koje vidi u medijima ako počinitelj nasilnog djela nije bio kažnjen, ako nisu prikazane posljedice nasilnih djela, ako se nasilje na bilo koji način opravdava i ako je nasilje u medijima prikazano na vjerodostojan način.

**NASILJE
NA TELEVIZIJI**

1.

Većina nasilnih djela na televiziji počinjena su s namjerom – rijetko se prikazuju nesreće kao oblici nasilnih djela.

2.

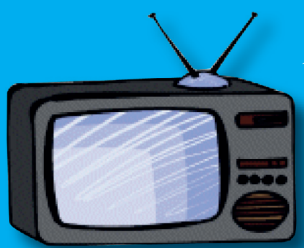
Rijetko se prikazuju posljedice za žrtve nasilnih djela – u većini prikaza nasilnih sadržaja, rijetko se prikazuju bol i patnja žrtvi nasilnih djela.

7.

Počinitelji i žrtve nasilnih djela najčešće su muškarci srednje životne dobi (između 20 i 50 godina).

3.

Počinitelji nasilnih djela često prolaze nekažnjeno, prikazani su vrlo atraktivno i snažnih osobnosti.

Značajke nasilnih televizijskih sadržaja (Potter, 1999.):

6.

Nasilje na televiziji najčešće se prikazuje na humorističan način. Humoristični prikazi nasilnih sadržaja najčešći su u dječjim programima.

4.

Većina nasilnih djela na televiziji opravdana je iz perspektive počinitelja, ali ne i šireg društva.

5.

Uz nasilna djela često se prikazuje oružje. Najčešće korišteno oružje na televiziji je pištolj.

Kako bi se djecu zaštitilo od neprimjerenih sadržaja na televiziji, prije svega nasilnih, uvedena je kategorizacija sadržaja koji se objavljuju na televiziji. Naime, **programi koji bi mogli ugroziti fizički, mentalni ili moralni razvoj maloljetnika (a to podrazumijeva sve vrste programa s prizorima grubog nasilja) moraju biti jasno označeni kao takvi pomoću dobnih oznaka koje se nalaze u desnom gornjem kutu ekrana.**

Kategorija 18

prozirni krug s upisanom crvenom brojkom 18 - **programi s dobnom oznakom 18 ne smiju se prikazivati u vremenu od 7 do 23 sata.**

Kategorija 12

prozirni krug s upisanom zelenom brojkom 12 - **programi s dobnom oznakom 12 ne smiju se prikazivati u vremenu od 7 do 21 sat.**

Kategorija 15

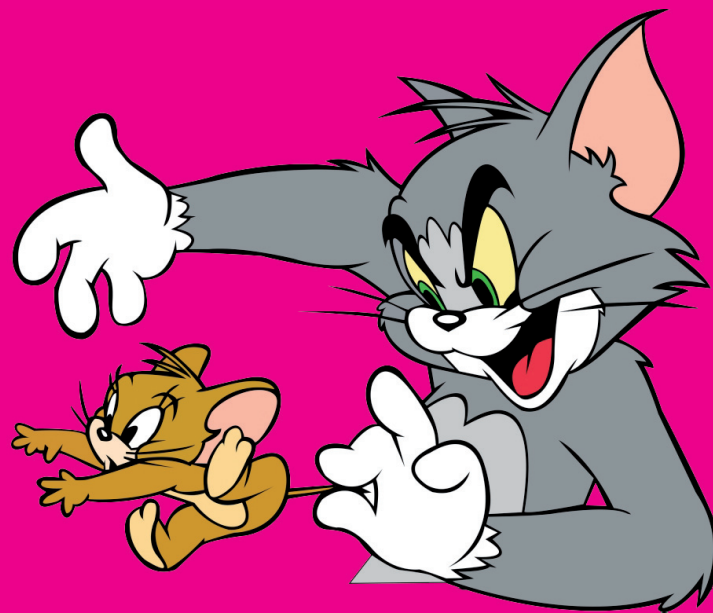
prozirni krug s upisanom narančastom brojkom 15 - **programi s dobnom oznakom 15 ne smiju se prikazivati u vremenu od 7 do 22 sata.**

Imajte na umu kako ove oznake dodjeljuju isključivo televizijski kanali, pa se često ne možemo osloniti na navedene oznake.

NASILJE U CRTANIM FILMOVIMA

Crtani filmovi su jedan od najomiljenijih načina na koji se djeca zabavljaju i provode slobodno vrijeme. Ukoliko se prisjetimo starijih crtića, poput Popaja ili Toma i Jerryja, uočit ćemo da su prepuni nasilnih scena čije su posljedice prikrivene velikom dozom humora.

Humor se u crtićima koristi kako bi se ublažile posljedice nasilnog ponašanja i kako se nasilje ne bi trebalo shvatiti preozbiljno.

No, u suvremenijim crtićima, nasilje se često prikazuje sve realnije uz pomoć animiranih likova i posljedice nasilja sve se manje pokušavaju ublažiti. Najčešće je riječ o akcijskim crtićima, poput Batmana i Spidermana ili crtića japanske proizvodnje, kao što je Beyblade.

Crtani filmovi i njihovi glavni likovi sastavni su dio dječjeg odrastanja. No, svaki crtani film dobro je gledati s obitelji ili prijateljima te s njima komentirati najzanimljivije, ali i nasilne scene.

Nasilje iz crtanih filmova nikada se ne treba imitirati u stvarnom životu sa stvarnim ljudima.
Svaki kvalitetan crtani film bi na kraju trebao imati jasnu pouku i ne bi trebao imati samo nasilne scene.

NASILJE U VIDEOIGRAMA

Zašto je nasilje problem u videoigrama?

*Sustav nagrađivanja nasilja u videoigri →
dodatni bodovi, novi život*

*Sustav kažnjavanja zbog nedostatka nasilja u videoigri
→ gubitak života, ispadanje iz igre*

*Identifikacija s glavnim likom →
na početku brojnih nasilnih
videoigara igrač izravno
bira čiju će ulogu uzeti
u igri i na taj se
način s izmišljenim
likom identificira
te se bori i ubija u
njegovo ime.*

*Neke od najpopularnijih videoigara među djecom i mladima
prepune su nasilja i nasilnih scena, kao što je slučaj u
videoigrama „Call of Duty“ i „Grand Theft Auto“*

Videoigre koje se sastoje isključivo od nasilja i nasilnih scena nisu dobar odabir za provođenje slobodnog vremena, posebice ako ih se igra bez nadzora roditelja ili neke druge odrasle osobe kojoj vjerujemo.

*Videoigre mogu biti zabavan način provođenja slobodnog vremena **ako se ne igraju često i ako se uz pomoć odrasle osobe odaberu kvalitetne videoigre.** Na hrvatskom i stranom*

*tržištu postoji velik broj različitih videoigara od kojih je potrebno **prepoznati kvalitetnu, zabavnu i edukativnu videoigru s jasno naznačenom dobi za koju je namijenjena.***

**ELEKTRONIČKO NASILJE
CYBERBULLYING**

—Glupačo!

Debela si!;

Jadan si!_

Ružan si! :)

Nasilje na internetu sve je češća pojava među djecom i mladima, posebice kada je riječ o popularnim društvenim mrežama.

Što je cyberbullying?

Elektroničko nasilje ili cyberbullying svaki je oblik agresivnog i nasilnog postupka koji počinji grupa ili pojedinac elektroničkom poštom, sms porukom ili porukom poslanom preko bilo koje društvene mreže s ciljem vrijeđanja ili napadanja žrtve koja se ne može obraniti.

Zašto je nasilje putem novih medija opasnije od nasilja u stvarnom životu?

1. Nasilje može biti prisutno 24 sata, svih 7 dana u tjednu.

2. Izloženost nasilju i uznemiravanju kod kuće i na drugim mjestima.

3. Kod nasilja na internetu postoji snaga pisane riječi jer žrtva može svaki put ponovno pročitati što je nasilnik o njoj napisao.

4. Publika i svjedoci su mnogobrojni, a njihov broj se vrlo brzo povećava.

6. Osobe koje se ponašaju nasilno mogu ostati anonimne.

5. Bez fizičkog kontakta sa žrtvom ili publikom osobe teže razumiju štetu koju njihove riječi mogu nanijeti.

Stop
Cyberbullying!

1.

Prečesto objavljivanje fotografija.

6.

Prihvatanje automatskih postavki.

**NAŠE NAJČEŠĆE
POGREŠKE:**

2.

Objava adrese i broja telefona ili mobitela na profilu.

5.

Zanemarivanje pravila korištenja.

3.

Stalno objavljivanje trenutne lokacije.

4.

Prihvatanje nepoznatih ljudi za prijatelje.

Tko mi može pomoći ukoliko se elektroničko nasilje događa meni ili mojim prijateljima?

Policija 192

Aplikacija Red Button na www.mup.hr

Roditelji, nastavnici, školski psiholozi

- svi su spremni pomoći 😊

Velik broj gotovo svih glazbenih pravaca u svojim tekstovima sadrži nasilje koje je danas postalo dijelom nekih od najpopularnijih pjesama. Neka istraživanja, do sada provedena, pokazala su kako heavy metal i rap svojim tekstovima mogu bitno utjecati na razmišljanje i ponašanje djece i mladih koji slušaju te glazbene pravce. Nažalost, neka su istraživanja dokazala kako mladi koji slušaju nasilne tekstove mogu razviti agresivne stavove ili postati nasilni prema svojoj okolini.

Većina pjesama današnjice u svojim tekstovima koristi seksualne konotacije, koje su također postale dijelom nekih glazbenih hitova. Osim tekstova, u glazbi su sporni i spotovi pjevača koji su često uzori djeci i mladima. Najčešće u svojim spotovima koriste seksualne scene i nasilje, što se može vidjeti na primjerima spotova popularne pjevačice Lady Gage ili mlade Miley Cyrus.

Djeca i mladi skloni su oponašati svoje idole ne samo u glazbi nego i u načinu odijevanja. Najpopularniji pjevači 21. stoljeća često nisu svjesni koliko ih djece i mladih voli i prati pa se nerijetko događa da njihov umjetnički rad postane sporedna stvar koju zamijeni neprimjereno ponašanje, izjave ili nasilni tekstovi pjesama koje postanu svjetski hitovi.

Kako su nastala Djeca medija?

Desetak mladih i angažiranih studenata odlučilo je 2008. godine dati svoj doprinos medijskom opismenjanju djece i mladih u svojoj zajednici. Danas okupljamo više od 60 mladih stručnjaka koji su u pet godina postojanja uspješno opismenili više od 3500 djece, mladih, školskih djelatnika i roditelja u Zagrebu, Osijeku, Vukovaru, Sisku, Velikoj Gorici, Hrvatskom Leskovcu i drugim hrvatskim gradovima. Tri glavne aktivnosti kojima se Djeca medija bave su edukativna predavanja i radionice, radijske emisije i internetska stranica djecamedija.org.

Edukativna interaktivna predavanja i radionice:

prilagođena djeci, mladima, roditeljima i školskim djelatnicima

- Cyberbullying – nasilje putem novih medija
- Kako se zaštititi od nasilja na Facebooku?
- Senzacionalizam u medijima
- Medijski prikaz ljepote
- Crtani filmovi
- Utjecaj videoigara na djecu i mlade
- Mediji i oglašavanje
- Projekti „Od medijske kulture do nenasilja“ i „Razotkrivanje, prepoznavanje i prevencija nasilnih sadržaja u medijima“ (Velika Gorica)

Radijske emisije: Radio Marija, „Hrvatska zbilja“

- Medijsko opismenjanje
- Karitativno djelovanje
- Volontiranje i mladi
- Cjeloživotno učenje i medijska pismenost
- ...i mnoge druge teme poslušajte svakog prvog utorka u mjesecu na 96,4 ili 106,8 MHz

Internetska stranica: www.djecamedija.org

- Zanimljivi tekstovi o aktualnostima iz svijeta medija
- Medijska svakodnevnica
- Publikacije
- Istraživanja
- Roditeljski kutak
- Dječji kutak
- ...i mnoge druge zabavno-edukativne sadržaje pročitajte na www.djecamedija.org

Znanstveno-istraživačke aktivnosti:

- Tematska sjednica „Medijska pismenost za sigurnost djece u svijetu medija i interneta“ u Hrvatskom saboru
- Zbornik Djeca medija – od marginalizacije do senzacije
- Organiziranje znanstvenog simpozija „Mediji i djeca“
- Edukativne brošure za djecu i mlade: „Dobrodošli u svijet interneta. Sigurni uz Djecu medija“ te „Mediji bez nasilja“
- Suradnja s EAVI (European Association for Viewer's Interest) te adaptacija edukativnog crtanog filma „Put u svijet medijske pismenosti“
- Stalna suradnja s Uredom pravobraniteljice za djecu i Maticom hrvatskom
- Međunarodna suradnja sa srodnim institucijama i projektima
- Istraživanja na području medijskog odgoja
- Sudjelovanje na manifestaciji „Noć knjige“

Posjetite nas na...

- Internetska stranica: www.djecamedija.org
- Facebook: Djeca medija
- Twitter: [djeca_medija](https://twitter.com/djeca_medija)

Pišite nam...

- E-pošta Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu: info@dkmk.hr
- E-pošta projekta Djeca medija: info@djecamedija.org
- Adresa: Kordunska 1, 10 000 Zagreb
- Predsjednik Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu: prof. dr. sc. Danijel Labaš

www.djecamedija.org

Djeca medija u brojkama:

- Održali smo više od 350 predavanja i radionica za više od 3500 djece, mladih, roditelja i školskih djelatnika.
- Emitirali smo više od 40 radijskih emisija na temu medijskog odgoja na Radio Mariji.
- Objavili smo više od 900 priloga na službenoj stranici www.djecamedija.org.
- Više od 100 000 pregleda naše stranice www.djecamedija.org, dok je u proteklih godinu dana zabilježeno čak 70 % novih posjetitelja.
- Naša Facebook stranica skupila je više od 2000 „lajkova“.
- Na Twitteru nas prati više od 400 pratitelja.

Impressum:

Izdavač: Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu (DKMK), Kordunska 1, 10 000 Zagreb
www.dkmk.hr

Naklada: 2500

Tisak: Markulin d.o.o.

Autori: Lana Ciboci
i Leali Osmančević

Lektura: Jelena Gazivoda

Dizajn i graf. priprema:
Andro Škerlj

Tiskano uz potporu Grada
Velika Gorica

Fotografije:

www.shutterstock.com

<http://storiesbywilliams.files.wordpress.com/2013/02/violent-video-games.jpg>

<http://www.pictwalls.com/wallpaper/tom-and-jerry-cartoon-wallpapers-2304.html>

<http://www.wallpaper.in.net/latest-tom-and-jerry-cartoon/tom-and-jerry-cartoon-full-movie-watch/>

<http://www.visitimages.com/puter-download-looney-tunes-hd-wallpaper/>

http://img.nz.gpncdn.com/article_title_large/f95db2c98e8bd7856e28e7f7a260d098.jpeg

<http://www.dan-dare.org/FreeFun/Images/ZeldaWallpaper1024.jpg>

<http://wallpaperswide.com/>

<http://www.pickywallpapers.com/>

<http://www.newssetup.com/madonna-slams-lady-gaga/lady-gaga-wallpaper/>

mp3

www.djecamedija.org